

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2022,

kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna energetického zákona

Čl. I

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 262/2002 Sb., zákona č. 278/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 670/2004 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 155/2010 Sb., zákona č. 211/2011 Sb., zákona č. 299/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 165/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 90/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 104/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 152/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 1/2020 Sb., zákona č. 403/2020 Sb., zákona č. 609/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb., zákona č. 362/2021 Sb. a zákona č. 382/2021 Sb., se mění takto:

1. Na konci poznámky pod čarou č. 1 se na samostatném řádku doplňuje věta „Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU.“.

2. V § 2 odst. 2 se na konci písmene b) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se body 34 až 36, které znějí:

„34. plynárenským dnem časový úsek trvající od 06:00:00 hodin kalendářního dne do 06:00:00 hodin následujícího kalendářního dne,

35. skladovací kapacitou provozní objem části nebo celého zásobníku plynu určený v m³ nebo v energetických jednotkách, těžební nebo vtláčecí výkon v energetických jednotkách/den nebo těžební nebo vtláčecí křivka v energetických jednotkách/den,

36. skladovacím rokem časový úsek, který začíná prvním plynárenským dnem měsíce dubna a končí uplynutím posledního plynárenského dne měsíce března následujícího kalendářního roku.“

3. V § 3 odst. 3 se číslo „10“ nahrazuje číslem „40“.

4. § 12a včetně nadpisu zní:

„§ 12a

Dodavatel poslední instance

(1) Dodavatelem poslední instance uvnitř vymezeného území držitele licence na distribuci elektřiny nebo plynu, jehož zařízení je připojeno k přenosové nebo k přepravní soustavě a k jehož distribuční soustavě je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků, je držitel licence na obchod s elektřinou nebo na obchod s plynem, který je nebo byl součástí téhož vertikálně integrovaného podnikatele nebo vertikálně integrovaného plynárenského podnikatele, jako je držitel licence na distribuci elektřiny nebo na distribuci plynu ve vymezeném území, kde se nachází odběrné místo. Je-li takových držitelů licence na obchod s elektřinou nebo obchod s plynem více, je pro kalendářní rok dodavatelem poslední instance uvnitř vymezeného území držitele licence na distribuci elektřiny nebo plynu ten z držitelů licence na obchod s elektřinou nebo obchod s plynem podle věty první, který k 1. lednu kalendářního roku uvnitř vymezeného území dodává elektřinu nebo plyn do nejvíce odběrných míst spotřebitelů. Provozovatel distribuční soustavy zveřejňuje na svých internetových stránkách informaci o tom, který držitel licence na obchod s elektřinou nebo na obchod s plynem je dodavatelem poslední instance uvnitř vymezeného území.

(2) Dodavatel poslední instance je povinen dodávat elektřinu nebo plyn zákazníkovi, jehož dodavatel

a) pozbyl oprávnění nebo možnost dodávat elektřinu nebo plyn,

b) přestal jako subjekt zúčtování splňovat finanční podmínky zúčtování odchylek nebo není schopen zajistit přenesení odpovědnosti za odchylku na jiný subjekt zúčtování, nebo

c) nemá zajištěnu související službu v elektroenergetice v případě dodávky elektřiny na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo nemá zajištěnu související službu v plynárenství v případě dodávky plynu na základě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu.

(3) Dodavatel poslední instance je povinen odebírat elektřinu nebo plyn od výrobce, u jehož obchodníka s elektřinou nebo plynem nastala skutečnost podle odstavce 2 písm. a) nebo b).

(4) Dodavatel poslední instance je dále povinen dodávat elektřinu nebo plyn provozovateli distribuční soustavy na krytí ztrát v distribuční soustavě, u jehož dodavatele elektřiny nebo plynu nastala skutečnost podle odstavce 2 písm. a) nebo b).

(5) Dodávka elektřiny nebo plynu od dodavatele poslední instance zákazníkovi zahrnuje rovněž související službu v elektroenergetice nebo plynárenství.

(6) Povinnost dodavatele poslední instance dodávat plyn se nevztahuje na zákazníka, jehož spotřeba plynu za posledních 12 měsíců byla vyšší než 630 MWh. Dodavatel poslední instance není povinen dodávat elektřinu nebo plyn při zjištění neoprávněného odběru v daném odběrném místě.“.

5. Za § 12a se vkládají nové § 12b až 12e, které včetně nadpisů a poznámky pod čarou č. 56 znějí:

„§ 12b

Podmínky dodávky poslední instance

(1) Dodavatel poslední instance je povinen zveřejnit na svých internetových stránkách podmínky dodávky elektřiny nebo plynu nebo odběru elektřiny nebo plynu od výrobce. Energetický regulační úřad může v řízení zahájeném z moci úřední rozhodnout o uložení povinnosti změny podmínek podle věty první, jestliže podmínky stanovené dodavatelem poslední instance zakládají značnou nerovnováhu v právech a povinnostech v neprospěch zákazníka nebo výrobce.

(2) Zákazník je povinen hradit dodavateli poslední instance platbu za dodanou elektřinu nebo plyn, včetně záloh na dodávku elektřiny nebo plynu stanovené dodavatelem poslední instance, a dodržovat ostatní podmínky dodávky elektřiny nebo plynu stanovené dodavatelem poslední instance.

(3) Je-li důvodná obava, že dodavatel poslední instance uvnitř vymezeného území provozovatele distribuční soustavy nebude schopen zajistit své povinnosti, může Energetický regulační úřad rozhodnout o uložení povinnosti dodavatele poslední instance jinému dodavateli poslední instance nebo jinému držiteli licence na obchod s elektřinou nebo plynem.

(4) Energetický regulační úřad uloží povinnost dodavatele poslední instance takovému dodavateli poslední instance nebo jinému držiteli licence na obchod s elektřinou či plynem, který je s ohledem ke všem okolnostem nejlépe schopen zajistit plnění povinnosti dodavatele poslední instance. Rozhodnutí o uložení povinnosti dodavatele poslední instance je prvním úkonem v řízení. Rozklad proti rozhodnutí nemá odkladný účinek.

§ 12c

Zahájení dodávky poslední instance

(1) Povinnosti dodavatele poslední instance vznikají dnem, kdy operátor trhu oznámí dodavateli poslední instance registrační číslo odběrného místa nebo výrobního zákazníka nebo výrobce nebo místa určeného pro evidenci ztrát soustavy.

(2) Dodavatel elektřiny nebo plynu, u kterého nastala nebo hrozí, že nastane některá ze skutečností podle § 12a odst. 2, je povinen neprodleně informovat o této skutečnosti operátora trhu a předat dotčenému dodavateli poslední instance identifikační a kontaktní údaje o dotčeném zákazníkovi nebo výrobcovi.

(3) Provozovatel distribuční soustavy, uvnitř jehož vymezeného území se nachází odběrné místo, pro které není zajištěna služba distribuční soustavy v případě dodávky elektřiny na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo v případě dodávky plynu na základě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, je povinen informovat o této skutečnosti neprodleně operátora trhu a předat dodavateli poslední instance kontaktní a identifikační údaje o dotčeném zákazníkovi nebo výrobcovi.

(4) Dodavatel poslední instance je povinen oznámit dotčenému zákazníkovi termín zahájení dodávky, výši ceny a ostatní podmínky dodávky. Zahájení dodávky je povinen oznámit také provozovateli distribuční soustavy.

(5) Okamžikem zahájení dodávky elektřiny nebo plynu dodavatelem poslední instance jsou ukončeny dodávky elektřiny nebo plynu původním dodavatelem zákazníkovi.

(6) Pokud dodavatel poslední instance neobdržel kontaktní a identifikační údaje o dotčeném zákazníkovi nebo výrobcovi podle odstavce 3 nebo jestliže dodavatel poslední instance obdržel nepřesné nebo neúplné kontaktní a identifikační údaje o dotčeném zákazníkovi nebo výrobcovi a nemůže tak splnit povinnost podle odstavce 4, je dodavatel poslední instance oprávněn využít kontaktní a identifikační údaje dotčeného zákazníka nebo výrobce vedené v základním registru nebo agendovém informačním systému⁵⁶).

§ 12d

Ukončení dodávky poslední instance

(1) Dodávka poslední instance zaniká uplynutím 3 měsíců od jejího zahájení, jestliže zákazník nebo výrobce nezmění dodavatele elektřiny nebo plynu nebo obchodníka s elektřinou nebo plynem, kterému bude výrobce dodávat elektřinu nebo plyn, před uplynutím této doby.

(2) Jestliže zákazník během trvání dodávky elektřiny nebo plynu dodavatelem poslední instance nezmění dodavatele elektřiny nebo plynu, odebírá elektřinu nebo plyn a není v prodlení s úhradou plateb za dodávku elektřiny nebo plynu, vzniká uplynutím doby podle odstavce 1 závazek na dobu neurčitou, jehož předmětem je dodávka elektřiny nebo plynu

a zajištění služby distribuční soustavy v elektroenergetice nebo plynárenství za cenu dodávky elektřiny nebo plynu a podmínek oznámených zákazníkovi dodavatelem poslední instance; ustanovení § 50 odst. 2 a § 72 odst. 2 o povinné písemné formě smlouvy se v tomto případě nepoužije.

§ 12e

Prokazatelná ztráta

(1) Jestliže Energetický regulační úřad rozhodne o cenách dodavatele poslední instance jako o cenách maximálních, má dodavatel poslední instance právo na úhradu prokazatelné ztráty, pokud maximální ceny nepokrývají náklady na zajištění dodávky elektřiny nebo plynu.

(2) Prokazatelná ztráta se hradí dotací ze státního rozpočtu. O poskytnutí dotace ze státního rozpočtu rozhoduje na žádost dodavatele poslední instance ministerstvo. Výši prokazatelné ztráty prokazuje dodavatel poslední instance.

56) § 5a zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.“.

6. V § 17 odst. 11 se za větu třetí vkládá věta „Energetický regulační úřad může rozhodnout o regulaci cen za uskladňování plynu.“.

7. V § 17b odstavec 1 zní:

„(1) Úřad má Radu Energetického regulačního úřadu (dále jen „Rada“), která má pět členů. Jeden z členů Rady je jejím předsedou. Předseda Rady organizuje a řídí činnost Rady, řídí Úřad s výjimkou výkonu pravomocí, které jsou vyhrazeny Radě, a jedná jeho jménem; po

dobu své nepřítomnosti pověří jiného člena Rady, aby ho zastupoval. Pověřený člen Rady zastupuje předsedu Rady v době jeho nepřítomnosti v plném rozsahu.“.

CELEX 32019L0944

8. V § 17b odst. 7 se věta první nahrazuje větou „Člena Rady může vláda odvolat, pokud jednal v rozporu s § 17 odst. 3 nebo odst. 4, dopustil se protiprávního jednání souvisejícího s výkonem funkce nebo nevykonává svou funkci po dobu delší než 6 měsíců.“.

CELEX 32019L0944

9. V § 19a odst. 4 se na konci textu věty první doplňují slova „a při regulaci ceny za uskladňování plynu“.

10. V § 19a odstavec 5 zní:

„(5) Cenu dodavatele poslední instance reguluje Energetický regulační úřad stanovením závazného postupu pro tvorbu ceny dodavatele poslední instance. Postup tvorby ceny dodavatele poslední instance zahrnuje způsob určení výše ceny energie v Kč/MWh odrážející aktuální výši ceny energie na velkoobchodních trzích, určení nebo způsob určení maximální výše dodatečných nákladů, rizikových přírážek, přiměřeného zisku v Kč/MWh a určení nebo způsob určení maximální výše stálého měsíčního platu v Kč/odběrné místo/měsíc. Energetický regulační úřad může se souhlasem vlády rozhodnout o cenách dodavatele poslední instance jako o cenách maximálních.“.

11. V § 28 odst. 2 písm. j) se text „12a“ nahrazuje textem „12b“.

12. V § 28 odst. 5 se číslo „10“ nahrazuje číslem „40“.

13. V § 28 se na konci odstavce 6 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje písmeno d), které zní:

„d) dodržovat parametry kvality dodávané elektřiny stanovené Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy.“.

14. V § 30 odst. 2 se na konci textu písmene f) doplňují slova „až § 12e“.

15. Za § 60b se vkládají nové § 60c až 60e, které včetně nadpisu znějí:

„Povinnost využívání skladovací kapacity a postup v případě nevyužití skladovací kapacity v zásobníku plynu

§ 60c

(1) Účastník trhu s plynem, který sjednal smlouvu o uskladňování plynu v zásobníku plynu připojeném do přepravní soustavy, jejímž předmětem je rezervace roční skladovací kapacity s pevným výkonem, je povinen využívat rezervovanou skladovací kapacitu

a uskladňovat plyn v zásobníku plynu minimálně v množství stanoveném pro časové úseky v průběhu skladovacího roku.

(2) Pokud účastník trhu s plynem neuskladnil požadované minimální množství plynu v některém ze stanovených časových úseků, zaniká účastníkovi trhu s plynem do konce skladovacího roku právo využívat skladovací kapacitu společně s poměrnou částí těžebního a vtláčečského výkonu (dále jen „nevyužitá skladovací kapacita“) v rozsahu odpovídajícím rozdílu mezi požadovaným minimálním množstvím a skutečným množstvím uskladněného plynu k časovému okamžiku, ke kterému nesplnil povinnost podle odstavce 1. Povinnost účastníka trhu s plynem platit za rezervaci roční skladovací kapacity sjednanou cenu tím není dotčena.

(3) Provozovatel zásobníku plynu je povinen informovat ministerstvo a Energetický regulační úřad o množství uskladněného plynu podle smluv na uskladňování plynu vždy nejpozději do 5 dnů po uplynutí stanoveného časového úseku.

§ 60d

(1) Provozovatel zásobníku plynu je povinen umožnit přístup do zásobníku plynu k nevyužitě skladovací kapacitě prostřednictvím aukce s nulovou vyvolávací cenou za uskladnění plynu.

(2) Pokud žádný účastník trhu s plynem v aukci nerezervoval nevyužitou skladovací kapacitu nebo byla rezervovaná pouze část nevyužitě skladovací kapacity, provozovatel zásobníku plynu neprodleně informuje o této skutečnosti ministerstvo. Je-li důvodný předpoklad, že by opakování aukce podle odstavce 1 nevedlo k rezervaci zbývající části nevyužitě skladovací kapacity, může ministerstvo z moci úřední uložit provozovateli zásobníku plynu povinnost umožnit účastníkům trhu s plynem přístup do zásobníku plynu k nevyužitě skladovací kapacitě prostřednictvím aukce za zápornou cenu za uskladnění plynu stanovenou ministerstvem v rozhodnutí. Ministerstvo může s výší záporné ceny za uskladnění plynu stanovit podmínky nezbytné pro splnění uložené povinnosti. Rozhodnutí podle věty druhé je prvním úkonem v řízení a rozklad proti takovému rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(3) Účastník trhu s plynem, který rezervoval nevyužitou skladovací kapacitu postupem podle odstavce 1 nebo 2, je povinen do konce skladovacího roku uskladnit v zásobníku plynu plyn minimálně v množství stanoveném pro časové úseky v průběhu skladovacího roku.

(4) Stát je povinen hradit provozovateli zásobníku plynu prokazatelnou ztrátu vzniklou z důvodu rezervace skladovací kapacity za zápornou cenu za uskladňování plynu. Nárok na úhradu prokazatelné ztráty uplatňuje provozovatel zásobníku plynu u ministerstva nejpozději

do 6 měsíců od skončení kalendářního měsíce, ve kterém prokazatelná ztráta vznikla, jinak nárok zaniká. Ministerstvo je povinno uhradit prokazatelnou ztrátu do 30 dnů od uplatnění nároku. Pokud o to provozovatel zásobníku plynu požádá, je ministerstvo povinno poskytovat provozovateli zásobníku plynu zálohy v rozsahu předpokládané prokazatelné ztráty za kalendářní měsíc, a to do patnácti dnů od doložení výše předpokládané prokazatelné ztráty.

§ 60e

Pokud vláda schválí nákup plynu nebo uskladnění plynu v zásobníku plynu do hmotných rezerv podle zákona upravujícího působnost Správy státních hmotných rezerv, je provozovatel zásobníku plynu povinen Správě státních hmotných rezerv nebo obchodníkovi s plynem, který pro Správu státních hmotných rezerv plyn pořídí, nabídnout pro období do konce skladovacího roku nevyužitou skladovací kapacitu nerezervovanou podle § 60d za nulovou cenu za uskladnění plynu.“.

16. V § 61 odst. 2 se na konci textu písmene f) doplňují slova „až § 12e“.

17. V § 62 odst. 2 písm. h) se text „12a“ nahrazuje textem „12b“.

18. V § 91 odst. 4 písm. b) a odst. 9 písm. b) se za slovo „instance“ vkládají slova „kontaktní nebo“ a text „§ 12a odst. 5“ se nahrazuje textem „§ 12c odst. 3“.

19. V § 91 odst. 5 písm. b) se číslo „7“ nahrazuje slovy „4 nebo neodebírá elektřinu podle § 12a odst. 3“ a text „§ 12a odst. 4“ se nahrazuje textem „§ 12c odst. 4“.

20. V § 91 se na konci odstavce 6 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno q), které zní: „q) neuskładní v zásobníku plynu ve stanovený časový úsek minimální požadované množství plynu v rozporu s § 60d odst. 3.“.

21. V § 91 se na konci odstavce 10 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena p) a q), která znějí:

„p) neinformuje ministerstvo nebo Energetický regulační úřad o množství uskladněného plynu podle smluv o uskladnění plynu v rozporu s § 60c odst. 3 nebo neinformuje ministerstvo o neprovedení rezervace skladovací kapacity nebo o zarezervování pouze části skladovací kapacity v rozporu s § 60d odst. 2,

q) neumožní účastníkům trhu s plynem přístup do zásobníku plynu k nevyužité skladovací kapacitě v rozporu s § 60d odst. 1.“.

22. V § 91 odst. 11 písm. b) se číslo „7“ nahrazuje slovy „4 nebo neodebírá plyn podle § 12a odst. 3“ a text „§ 12a odst. 4“ se nahrazuje textem „§ 12c odst. 4“.

23. V § 91 se za odstavce 13 vkládá nový odstavec 14, který zní:

„(14) Držitel licence na obchod s plynem se dále dopustí přestupku tím, že neuskladí v zásobníku plynu ve stanovený časový úsek minimální požadované množství plynu v rozporu s § 60d odst. 3.“.

Dosavadní odstavec 14 se označuje jako odstavec 15.

24. V § 91 odst. 15 písm. b) se text „9 až 11“ nahrazuje textem „9 až 11 a 14“.

25. V § 91a se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že neuskladí v zásobníku plynu ve stanovený časový úsek minimální požadované množství plynu v rozporu s § 60d odst. 3.“.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 8.

26. V § 91a odst. 8 se text „1 až 4“ nahrazuje textem „1 až 4 a 7“.

27. V § 96d se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Ministerstvo vymáhá ukládáním donucovacích pokut splnění povinnosti provozovatele zásobníku plynu umožnit přístup účastníkům trhu s plynem do zásobníku plynu k nevyužitě skladovací kapacitě za cenu nebo jiných podmínek stanovených rozhodnutím ministerstva podle § 60d odst. 2.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

28. V § 98a odst. 1 se na konci textu písmene e) doplňují slova „, minimální požadovaná množství uskladněného plynu pro časové úseky v průběhu skladovacího roku a postup stanovení rozdílu mezi minimálním požadovaným množstvím a skutečným množstvím uskladněného plynu v zásobníku plynu“.

29. V § 98a odst. 2 se na konci písmene i) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se bod 17, který zní:

„17. pravidla aukce na rezervaci nevyužitě skladovací kapacity,“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Sjednal-li účastník trhu s plynem smlouvu o uskladňování plynu, jejímž předmětem je rezervace skladovací kapacity s pevným výkonem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je oprávněn od této smlouvy odstoupit nejpozději do jednoho měsíce od nabytí účinnosti tohoto zákona s účinky odstoupení k poslednímu plynárenskému dni skladovací roku.

ČÁST DRUHÁ
Změna stavebního zákona

Čl. III

V § 103 odst. 1 písm. e) bodu 9 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 350/2012 Sb. a zákona č. 225/2017 Sb., se za slova „do 20 kW“ vkládají slova „nebo pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW“.

ČÁST TŘETÍ
Změna stavebního zákona

Čl. IV

V příloze č. 3 k zákonu č. 283/2021 Sb., stavební zákon, se za písmeno f) vkládá nové písmeno g), které včetně poznámky pod čarou č. 67 zní:

„g) všechny výrobní energie z obnovitelných zdrojů do dosažení hodnot, které odpovídají schválenému příspěvku České republiky ke splnění závazného celkového cíle Unie podle zvláštního zákona⁶⁷⁾, pokud celkový instalovaný výkon jedné výrobní přesahuje 1 MW,

⁶⁷⁾ § 3 odst. 1 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní písmena g) až n) se označují jako písmena h) až o).

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. června 2022.